

Redacție și Administrație :

Cernăuți

strada Treimeii Nr. 14,
unde sînt a se trimite tot
felul de scrisori, cereri și
bani.

Epistole nefrancate nu se
primesc.

LUPTA

Prețul de abonament :

Un an 2.— cor.
Jumătate de an . . . 1.— „
Un număr 14 bani

Apare :

în întia Duminică a fie-
cărei luni.

Organul partidului social-democrat din Bucovina.

„Muncitorii din toate țările uniți-vă !”

Hristos, omul.

Nouă-spre-zece veacuri s'au istovit din traiul
lumei, de cînd în Iudea se născu Hristos, fiul lui
Iosif, stolerul.

Nouă-spre-zece veacuri, de cînd el a ridicat
glasul întru apărarea celui rob, celui împilat, celui,
care suferea toate greutățile vieții, care muncea
pentru chiaburii și bogații, nepăsători de lipsele și
nevoile mulțimei.

Nouă-spre-zece veacuri, de cînd Hristos a pățimit
pentru nenorociții și nevoieși ; de cînd a fost restignit.

Nouă-spre-zece veacuri și răul tot domnește pe
fața pămîntului și domnește chiar și în țările acelea,
carî s'au dat plecate vorbelor lui blînde și bune, vorbe,
carî cereau : dreptate, frăție și iubire.

Multe țări s'au creștinat, multe altare s'au
înălțat ! Dar oare norodul creștin, soarta muncitorilor
creștini, s'a îndulcit întru ce-va ? Nu, căci ca și pe
vremea cînd Hristos s'a născut, ca și pe vremea cînd
el a propovedit, cînd a pățimit batjocuri și restig-
nire, ca și pe atunci răul e în floare, răul stăpînește
și robește sumedenie de ființi. Ca și pe vremea ceea
bogații leneși, mindri și trufași trăiesc fără leac de
păcat și muștrare de cuget din sîngele și munca
asupriților, din munca robilor, din sîngele muncitorului !

Dar pentru ce oare astă lege creștinească, lege
udată cu sîngele celui, ce a propovedit-o, a lăsat
tot rob pe cel rob, gol și flămînd pe acel, ce din
muncă se hrănește ?

Ascultați și veți ști.

Pentru că atunci, cînd bogații vremelor trecute
au văzut, că pentru ei nu mai e scăpare, căci norodul,
urmînd învățăturele lui Hristos, se desmetică, cînd au
văzut, că le scapă din mîna puterea și belșugul
traiului, ei s'au făcut, s'au arătat cucernici, s'au dat
plecați legii nouă a lui Hristos, care învăța : dre-
ptate, frăție și iubire între oameni. Dar plecarea
lor silită a fost cu gînd ascuns, căci cum s'au liniș-
tit ei de grija, în care se aflau, au prins a face, să se
schimbe azi una, mine alta din legea sfîntă, așa în
cît cu încetul legea lui Hristos a ajuns afît de ne-
dreaptă și schimosită, că numai numele ea remas.

Legea bună de odinioară, care propoveduia și
cerea dreptate, frăție, iubire ; legea aceea în mîna
bogaților și stăpînitorilor răi și färe milă a ajuns re a ș
fără rost. Și prefăcînd azi una, mine alta, ei au lăsat
norodului numai partea ceea mai nestrîcătioasă din
lege pentru cei bogați, adecă numai gîndul unei vieți
fericite dîncolo de mormînt, mîngîindu-l ca pe
un prunc cu vorbe seci și goale, zîcîndu-l : Bucu-

Noaptea de Crăciun.

I.

Se'nșerează ; ninge strașnic, suflă-un vîfor nemilos
Și zapada crește, crește . . . Vai de bietul om pe jos,
Vai de muncitorul, care'n haina-i putredă și roasă,
Ostenit de-o zi de muncă se întoarce-acum acasă ;

Vai de bietul muncitor

Fără pine fără casă, fără foc, fără ajutor !
Fericii aceia, care într'a iernei vijelie
Își duc traiul la căldură, în belșug și'n veselie,
Fericii aceia, care'n haine scumpe, călduroase
Străbat stradele în sîniile sprintioare și luxoase !
A lor, care stau în lene, e norocul, avuția,
Pentru cei, care fac toate, 'i numai lipsa, serăcia,
Căci acuma totul are, cine'nșeală, asupește
Și din munca neplătită leneșul se'navușeste. —
Cîl mă umpli tu de scîrbă, putredă societate,
Cu-ale tale legi făcute numai pentru nedreptate.

Cu toți regii, toți tiranii, toți sprijinatorii tăi ;
Toți ca unul de nemernici, de prădalnici și de răi ;
Cît mă umpleți voi de scîrbă, neam nevrednic, ticălos,
Care'n numele lui Moise, Mohamed și-al lui Hristos
Sprijiniți această stare și urită și nedreaptă
Și schimbați în legi tirane vorba dulce și'nțeleaptă
A acelor, care'n lume au luptat pentru sermanî,
Propoveduînd unirea, contra celorla tirani !

Se'noptează ; ninge'ntr'una, crește crivățul și gerul
De zapadă-i alb tot locul, tot văzduhul și tot cerul ;
Totu-și sâniile în stradă ne'ncetat se inmulțesc
Și la geamuri luminate oamenii se grămădesc,
Căci acolo înșirate's multe bunuri și mindreți !
Jucării de multe feluri pentru fete și băeți ;
Bradul verde mai acolo, plin cu tot ce-ți e mai drag,
Cu podoabe sclipitoare, rînduite tot cu plac ;
Ș'apoi cîte lucruri încă . . . pentru cei, ce au avere . . .
Pentru cei seraci, zădarnic, nu există mîngăere.

râte, căci cu cât vei suferi mai mult în lumea asta, cu atât vei huzuri în cealaltă.

În gura bogatașilor și stăpînilor învățătura asta nu-î însă alta decît o viclenie, căci știm noi prea bine, ce trai dulce și plin de belșug îl duc ei aici pe pămînt.

Și nu numai noi le judecăm astfel pe acei bogăți; și sfinții părinți recunosc, că legea asta e lege strîmbă, nu e legea blindului Hristos.

Iată de pilda, ce zice Sft. Vasile: Bogatul e un tîlhar; iar Sft. Ioan gură de aur astfel judecă: Bogatul e un hoț; trebuie orînduit un chip de dreptate, împărțind belșugul. Dar mai bine ar fi, ca toate bogățiile să fie obștești.

Și intru adevăr! Hristos, nu era el sermanul să pătimească schingiurii, cununii de spinii, batjocuri și restignire din partea bogăților pentru o învățatură prielnică lor.

Nu! Hristos, pătimitorul, care iubea poporul, care a luptat pentru popor și împotriva apăsărilor a spus, că dacă ai două haine să dai una celui goll

Hristos a spus, vrînd să șteargă de pe fața pămîntului rîvna și nesațul bogăției, că mai ușor va trece funia corăbiei prin urechea acului decît bogatul în împărăția cerului.

Și apoi a mai zis: Va ivouă cărturarilor și fariseilor, cari puneți sarcini grele și anevoie de purtat pe umerile mulțimei, iar voi nici cu degetul cel mic nu voiți a le atinge pre ele.

Hristos, făgăduind lumea cealaltă omenirei, n'a uitat și pe aceasta.

Hristos a cerut dreptate pentru toți; a cerut, ca oamenii să fie frați și de o potrivă; a cerut, ca toții se aibă parte de binele și plăcerile acestei vieți; a cerut, ca nevoile și lipsa să cadă în sarcina tuturor, muncind toți amăsurați puterii lor pentru binele tuturor.

Nici acum, deși'n văzduhuri vesel clopotele sun,
Deși mine-î serbătoare, deși-î *Noaptea de Crăciun*.

II.

Noaptea de Crăciun!— Ce veseli sînt bogății astă noapte! Pretutindenea surîsurii, glume, fericiri, dulci șoapte, Pretutindenea'n palate copilașii rid și spun:

— „Uite, vine Moș Crăciun:

„Moș Crăciun ne-aduce nouă cozonaci și acadele
„Prăjituri, păpuși frumoase, jucării și... toate cele,
„El ne-aduce un brad verde, încărcat cu ori-ce vrei,
„El ne-aduce haine mîndre!“ — spun copiii între ei —
Iar părinții lor acuma întind veselele mese:
Plin e aerul de fumul din bucatele alese,
Spumegă scumpele vinuri în luxoasele pahare
Și petrecerea se'ntinde tot mai mare, tot mai mare;
Resun cîntece de jocuri, cîntece de veselie
Iar petrecerea se schimbă într'o desfrînare vie...

III.

În odaia lui seracă, fără foc, geme sermanul:
A muncit din zori în noapte, toată vara și tot anul

Acestea sînt zisele lui Hristos și pentru aceasta a pătimit restignirea și cununa de spinii.

Dar vai vouă bogăților și puternicilor, care ați mințit norodului, cari ați schimbat și zădărnicit cuvintele și legile sfinte!

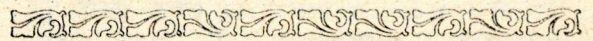
Cuvintele lui Hristos: Dreptate, frăție și iubire ni sînt cuvinte sfinte nouă și pururi vom urma cererei lui. Pururea ne vom lupta pentru îndeplinirea lor!

* * *

Poporul se va trezi și va pricepe minciuna, fățarnicia și nerușinarea voastră. Și atunci robii nu vor mai fi, de bogăți nu s'a mai ști; atunci omul va fi de o potrivă.

Nu putem deci mai bine și mai potrivit serbătorii ziua nașterii lui Hristos, de cît împlinindu-ni datorințele noastre ca social-democrați, luptînd pentru idealurile noastre, năzuind din resputeri spre dreapta și adevărata împărăție a lui Hristos, în care nu va fi nici stăpîn nici rob, nici bogat, nici serac, ci toți frați și de o potrivă.

Și ea va veni; cînd vom împlini noi îndemnul Sîntului Ioan gură-de-aur: că toate bogățiile să fie obștești, căci asta'î țelul luptei social-democrate!

În pragul anului nou.

De ne amintim, cîte am petrecut noi muncitori în anul 1906, vrînd ne vrînd gîndul nostru se oprește la marea luptă pentru cucerirea votului egal, care fu dusă de întreaga muncitorime a Austriei cu atîta rîvnă și multe jertfe. Din iarna anului trecut și pîna azi, cîte sute de adunări și demonstrațiuni s'au făcut, cît sînge s'au vărsat; cîți osîndiți au suportat pedepse grele, pîna am ajuns să zicem, că reforma electorală îi cu desăvîrșire pusă la cale.

Și nici pine nu'î destulă, pentru ca să se hrănească
Și nici lemne n'are, trupul înghețat să-și încălzească,
Căci din munca lui stăpînului lenes s'a înavușit
Și cu cît mai mult muncit-a, el mai mult a sărăcit;
Iar acum pe la biserică dacă clopotele sun
E zadarnic: *pentru dînsul nu sosește Moș Crăciun.*

* * *

Muncitoarea tristă, slabă și în sdrențe învălîată,
În zadar la piept își strînge a sa odraslă mult-iubită;
Pieptul său e sec și rece, corpul-î tremură cumplit,
Frigul, foamea, osteneala o tot rod necontentit.
A muncit mereu și dînsa, acum însă'n lipsă plînge
Și'n zadar la pieptul-î rece slabul copilaș își strînge;
Iar acuma prin văzduhuri clopotele de resun,
E'n zadar: *nici pentru dînsa nu sosește Moș Crăciun!*

* * *

Pe un pat străvechi de scinduri zac copiii grămădiți:
Unu'î bolnav și cu toții sînt de frig înțepeniiți,
Unul cere pine, alții tot se uită prin ferești,
Doar vedea-vor pe bătrînul Moș Crăciun de prin povești.
Cu-un coș plin nu cu dulceturi și păpuși surizătoare,
Ci cu-un coș de lemne numai și cu-un coș de *demincare*...

Sufragiul, care l'am avut pînă acum, de și era universal, nu era egal (de potrivă pentru toți), fiind că cei bogați aveau dreptul, să aleagă de cînci ori mai mulți deputați, decît muncitorimea. Numai prin desființarea curiilor privilegiate și declararea egalității cu privire la dreptul de a vota (glăsui) s'au pus și baza egalității politice pentru fie-care cetățean austriac, care pînă acum a existat numai pe hîrtie. Proletarul de gen bărbătesc (căci pentru femei — cu părere de rău trebuie constatat — încă n'au putut fi cucerit dreptul la vot) e de acum înainte în privința politică în Austria cetățean cu desăvîrșire egal. Pentru el însemnă dreptul acesta nou cucerit o armă nouă puternică, cu care el va pune și mai energic lovi în lumea putredă de azi, alcătuită din robi și stăpîni.

Cînd în primăvara anului 1907 se vor face alegerile pentru camera imperială pe temelia dreptului nou de alegere, muncitorimea — pe cît îi ea deșteptată și conștientă — v'a ști se facă întrebuințare potrivită de arma asta nouă, cucerită prin luptă și v'a lovi cu ea din resputeri în dușmanii săi, boierii și stăpîni, dînd voturile lor numai și numai celor barbați de încredere, carî se vor recomanda de partidul socialdemocrat ca vrednici de deputație.

În pragul anului nou, amintîndu-ne de lupta noastră măreață pentru dreptul egal și de multele alte lupte mai mici împotriva stăpînilor, boierilor lor și fabricanților, cari toate le-am purtat în anul trecut, noi nici nu putem alt-fel, decît să ne gîndim și la lupta fraților noștri de muncă din alte țări.

Vuetul luptei înverșunate a muncitorimei în poarta capitalului nemilos resună din toate colțurile globului pămîntesc; căci proletariatul nu poate pierde (cum zice marele nostru învățător Carol Marx), în lupta aceasta nimic decît lanțurile, în care îi ferecat, dar a cucerii o lume întreagă. Pretutindenea filii în fruntea rîndurilor de luptă steagul nostru roș de desrobire, pretutindenea pe el e scrisă aceeași parolă: Drepturi politice egale, desrobirea muncii din cătușele capitalului!

În Rusia, unde stăpînirea îi alcătuită de calăi, lupta asta îi singeroasă și cu miile cad acolo jertfele pentru drepturile omenești.

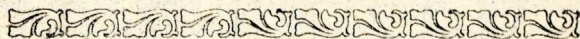
Noi le admirăm, dar știm bine, că forma luptei nu depinde de la bunul plac, ce de la modul, cum

luptă vrășmașul și de la arma, care o posedem. Ziarele socialiste, adunările și demonstrațiunile, grevele, și mai mult de tot sufragiul universal, egal și prin el parlamentul: toate acestea sînt arme de luptă pentru desrobirea muncitorilor. Unde ele nu's, trebuie cucerite, chiar și cu lupta singeroasă; unde ele's dobîndite, muncitorimea se servește de ele spre a ajunge țelul de urmă al luptei de clasă: desființarea claselor și alcătuirea orînduielei noue, temeliea cărei va fi posesiunea obștească.

Frații noștri din marile țări apusene, Germania, Franția, Belgia, Italia ș. a., duc lupta asta într'un mod înspăimîntător pentru capital, căci rîndurile lor is dese și armele lor is multe. Dar rînd pe rînd și muncitorimea țarilor mai puțin cultivate se unește, se ridică. Austro-Ungaria pășește cu paș repede înainte, în țările balcanice și în România steagul roșu s'a ridicat și tot, ce-i muncitor conștient se înrolează sub el.

Văzînd cum crește ostirea proletară, noi în pragul anului nou nu trebuie să fim desperați. Ce trebuie să fie, nu-i de oprit. Va veni odată un an nou, de tot nou...!

De învingerile noastre să ne bucurăm, de luptă nouă să ne pregătăm. Astfel serbează muncitorul conștient anul nou!

Un an de luptă.

În urma noastră-un an de luptă,
Cum rar a fost cîndva un an,
Nedreapta lege, veche-i ruptă
Și proletaru-i cetățean!

În ceata de ciocoi slăvită
El cu putere a izbit,
Egalul vot, arma dorită,
Prin luptă el și-a cucerit.

Dar se înșeală rău dușmanul,
Crezînd, că lupta-încetat,
Căci ce ne-duce nouă anul,
E iar resboi, mai încordat!

Dar zădarnic tot așteaptă, pe cînd clopotele sun;
El nu vine: pentru dinșii nu sosește Moș Crăciun.

IV.

Din palat pîn la colibă cită, cită depărtare!
Între leneș și între harnic ce deosebire mare!
Unu-și duce toată viața numa'n lene și'n plăceri,
Cesta-lalt își trece anii numa'n muncă și'n dureri...
Iară cînd muncitorimea apăsată și sermană
Cere dreptu-i sfînt de muncă, de viață și de hrană,
Cei de sus răspund prin gloanțe: cad victime și mi și mi
Și'nroșite sînt de sînge roditoarele cîmpii...

Dar din sîngele mulțimei, omorită în măcel,
Ca prin farmec se ridică falnic, roșu un drapel*),
Ce se'naltă pîn la ceruri, lumea întreagă o cuprinde
Și'n mulțimea apăsată sfîntul dor de luptă-aprinde...
Sînt în vis, ori în aveea?

*) steag

lata cum resar, resar,
Rînd pe rînd, mărețe cete sub drapelul proletar;
Iată fiul lingă mamă și pe soț lingă soție,
Iată colo'ndrăgostiții cum se lupt cu vitejie...!

Cîți or fi la număr oare?

Necuprins de minte este, cite raze sînt în soare,
Cită iarbă, cită frunză, cit nisip pe-acest pămînt,
Cîți luceferi, cite stele pe al cerului vestmînt.
Tot așa sub steagul roșiu cea armată proletară
Necuprinsă e la număr. Căci în ea din ori-ce țară
Și din ori-ce parte-a lumii muncitorii s'a'nrolat,
Ca să sfarme stăpînirea celui leneș și bogat,
Să restoarne auritul idol cu-ale lui serbări,
Desfrînările-i nebune și coruptele-i cîntări! —
Iată vechea rînduială cum se sfarmă, cum dispare

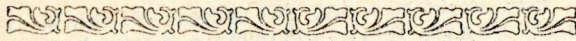
Și în locu-i cum resare

Lumea nouă, 'ntrezărită de atîta luptători.
Lumea fără robi și fără de bogați asupritori,
Lumea 'n care vor dispare desfrînări și lux nebun
Și nopți triste de Crăciun!

La lupta nouă, mai aprinsă
Vinjosul braț de proletar
Ridică arma-î neînvinșă,
Să pue răului hotar.

Nu-î an cu ticnă, zi senină,
Pin' despoiare-î pe pământ...
Spre socialism deci, spre lumină!
Spre idealul nostru sfânt!

G. G.

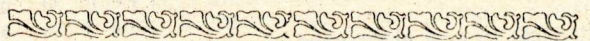
Știri mărunte.

„Volsprese“, organul partidului nostru, scris în limba nemțească, a apărut cu prilejul jubileului său de 10 ani, de când există, într'o ediție deosebită, care cuprinde 14 pagini. Acelor, ce știu citi nemțește, li recomandăm acest număr serbătoral, de-oare-ce el conține un material bogat de învățătură pentru fie-care muncitor. Redacția „Volsprese“ se află: Roschergasse Nr. 3, Cernăuți.

Emigrarea la America de mulți muncitori țărani e socotită ca unicul mijloc de a scăpa de traiul greu, care îl duc ei aici în patria lor. Mulți cred chiar, că acolo le așteaptă cine știe ce belșug și nu se gîndesc, că în timpul de față trai pačnic nu mai există și că fiind pretutindenea apăsați și apăsațori, muncitori și stăpîni, ei ori-unde vor trebui să se lupte prin mijloace de tot noue, ca să-și poată agoniși de ajuns pînea de toate zilele. Fiind rugați, să dăm sfat, spunem aceea, ce de multe ori deja am zis-o. Ne avînd pămînt defel sau prea puțin, ca să puteți trăi din el, sinteți nevoiți, să vă vindeți unica marfă, care o mai aveți — munca voastră — acelor, cari au moșii sau fabrici. Trăiți deci din simbrie, lucrînd la acei cu avere. Nu-î deci lucru mai firesc, că dacă îi așa, una trebuie să o faceți: să căutați chip și fel, de a mări simbria voastră. Și de ați ave rebdare și stătornicie, să faceți cum fac lucrătorii de prin orașe, să vă înpreunați în syndicate (societăți de muncitori), dînd mîna de ajutor unul altuia și uniți fiind, o plată să puneți pe munca voastră, atunci și starea voastră s'ar îmbunătăți și credința în America minunilor s'ar măi pierde. O faceți cu America cum o face lașul și fricosul în resboi: Nicî nu ați cercat încă să luptați și fugiți deja de dușman. Puneți întîi mîna pe el și veți vedea, că el poate nicî nu-î atît de puternic, cum o credeți. În unire, nu în America zace scăparea voastră!

Ministeriul de interne face pe cei ce emigrează la Argentina (America de mează-zi) atenți, că în timpul de față e cu neputință de a căpăta în Argentina pămînt bun pentru prețuri eftine. Pămînturile, ce se dau emigraților cu prețuri mici, sint foarte slabe și neroditoare și trebuie lucrate ani întregi, pînă devin roditoare. Agenții se înțelege, că au pămînturi mai bune, le dau însă cu prețuri foarte mari, astfel că țaranul produsele de pe pămînt trebuie să le vîndă și să plătească ratele pentru prețul cumpărării. Lucrătorii încă n'au ce căuta în Argentina, de oare-ce lucru — afară de timpul secerișului — e foarte greu de aflat și simbria e foarte rea. Viața în Argentina e cel puțin de două ori așa de grea ca la noi.

Monede falsificate, coroane și florini, circulează deja de lung timp în număr mai mare în Viena și împrejurime, ba chiar și pela noi. Ele se pot deosebi foarte greu, astfel că la prima privire credem, că sint bune. Florinii au mai cu seamă anul 1879 și 1888; coroanele anul 1900. — Se pot deosebi numai prin aceea, că sint pe amîndouă suprafețele grase, au culoare sură, margini timpe, sint mai ușoare și literele sint tipărite mai la margine decît pe cele adevărate. Cel ce ar putea descoperi pe falsificator, capătă de la stăpînire un premiu de 1000 coroane.

A apărut

„Calendarul Munciei“

Cu toate că e atît de bogat în materie și ilustrațiuni (icoane) frumoase totu-și prețul lui e numai

30 bani (15 cruceri).

Cu trimiterea prin poștă de la redacția „LUPTEI“, Cernăuți, strada Treimeci 14:

Un calendar: 35 bani; cinci calendare laolaltă procurate: 1 coroață 50 bani.

Calendarul Munciei. Sumar: În ajunul anului nou. — Ce vor socialiștii: Dr. C. Racovski. — Amintiri: C. Dobrogeanu-Gherea. — Cîntecul țesătoarei: Vanda Obida: A. Cekhov. — Țara Fericită: Elena Karenin. Munca și exploatarea: Al. Constantinescu. — Ce este sindicatul: V. Anagnoste. — Femeile alături de noi: Dr. Tatiana Grigorovici. — C. D. Gherea (biografie și portret): Dr. C. Racovski. — Țărani cereți micșorarea arenzilor: C. Ghelengiceanu. — Din luptele fraților noștri din lumea întreagă: Dr. Racovski. — Executarea lui Kalaief: Dr. E. Arbore. — Martirii (posie): Eftimiu. — Sufragiul universal: George Grigorovici. — Societatea ride: Ana Racovski. — Grevele: M. Gh. Bujor. — Moș Crăciun: I. Neagu. — Cum se fac averile: I. N. Armașu. — Corporațiile și syndicatele: I. C. Frimu. — Agitatorul socialist: I. Moldoveanu. — Alcolizmul și Socializmul: Dr. Gros. — Împărțirea averilor la noi: I. Penacof. — Cine plătește: Delamare. — Socialism și militarism: Marin. — Tuberculoza și chestia socială: Dr. E. Arbore. — Antisemitism și socializmul: Ch. O. — Minciuni constituționale: V. Brand. — Conferința: M. Gh. Bujor. etc.

Internaționala (muzica și cîntecul). — Sistemul școlar. — Calendarul bisericesc. — Sărbătorile. — Repaozul Duminical. — Numărul religiilor și adeptilor lor ș. a.

Pe lîngă această bogată materie, Calendarul Munciei va conține numeroase ilustrații reprezentînd scene din viața muncitorilor, figurile citorva socialiști de frunte, explicația gravurilor, etc. și o splendidă copertă ilustrată.

Editor și redactor responsabil: **George Grigorovici.**

„Romînia Muncitoare“

Organul partidului socialdemocrat

----- din Romînia. -----

Apare în fiecare săptămînă.

Un an întreg 8 lei.

Redacția: **București, Strada Blănari 20.**